

Verím, že spoločným úsilím posunieme starostlivosť o mokrade medzi priority spoločnosti

Vážení čitatelia,

v roku 2010 sme si pripomenuli 20 rokov odo dňa, kedy Slovenská republika (ešte ako súčasť Česko-Slovenska) podpísala Ramsarský dohovor o mokradiach. Ramsarský dohovor je dohovorom, v ktorom si Slovenská republika získala dobré meno a patrí dlhoročne k jeho aktívnym členom. Dôkazom toho je aj dohoda usporiadať 7. regionálne európske ramsarské stretnutie v roku 2011 na Slovensku. Práve problematike uplatňovania Ramsarského dohovoru a problematike mokradí všeobecne je venované toto vydanie časopisu *Enviromagazín*.

V porovnaní so situáciou pred niekoľkými desaťročiami dnes už existujú konkrétne čísla a ekonomické analýzy o tom, aké služby nám mokrade poskytujú. Mokrade sú nielen kolískou ľudskej spoločnosti (staro-

véke civilizácie osídľovali územia pozdĺž veľkých riek a pobreží) a domovom pre nespočetné druhy rastlín a živočíchov. Mokrade sú tiež zásobárňou vody (ktorú potrebujú všetky živé bytosti), udržiavajú hladinu podzemnej vody, zachytávajú sedimenty a živiny, a tým čistia vody od nežiaducich dôsledkov poľnohospodárskej a priemyselnej výroby a znečistenia z domácností. Mokrade poskytujú človeku potravu, dopravné spojenie, možnosti rekreačného, športového a kultúrneho využitia. V súvislosti so zmenou klímy v ostatných rokoch stále rastie úloha mokradí pri protipovodňovej ochrane, pri zmierňovaní prívalových dažďov a iných extrémnych prejavoch.

Pre celú spoločnosť platí, že tieto služby (nazývané ako ekosystémové) dostávame zadarmo. Podmienkou však je, aby mokrade boli v priaznivom stave a mohli plniť svoje prirodzené funkcie. A to v značne osídlenej krajine, akou väčšia časť Slovenska je, nie je vždy tak. Mokrade sú pod tlakom novej výstavby obydľí, priemyselných areálov, či nepochybne potrebného rozvoja dopravnej infraštruktúry, pretrvávajú tiež dôsledky nie vždy najvhodnejšieho využívania vidieckej krajiny. Hospodársky rozvoj preto so sebou nevyhnutne prináša ďalšiu fragmentáciu prírodných území, zmenu vodného režimu, hrozbu znečistenia, zvýšené nároky na vodu či vyrušovanie druhov, ktoré pre svoj život potrebujú nielen priestor, ale aj pokoj. Pre poskytnutie týchto služieb zadarmo je preto potrebné do mokradí investovať tak, aby sa obnovili ich pôvodné funkcie v krajine, odstránili sa hlavné bariéry a v neposlednom rade, aby sa zmenilo myslenie a postoje ľudí.

Náklady na starostlivosť o mokrade boli vyčíslené vo viacerých dokumentoch. Patria medzi ne programy starostlivosti o mokrade Slovenska, ktoré sú spolu-

s akčnými plánmi na jednotlivé obdobia predkladané na schválenie vláde Slovenskej republiky. O miere plnenia týchto dokumentov, rovnako ako aj o iných konkrétnych príkladoch starostlivosti o mokrade, sa dočítate v jednotlivých článkoch tohto vydania časopisu.

Verím, že časopis osloví čitateľov a zdôrazní úlohu mokradí a úlohy pre mokrade. Mokrade si pozornosť zasluhujú, pretože napriek svojim prínosom pre spoločnosť patria k najviac zraniteľným ekosystémom. Podľa správy Európskej komisie z r. 2009 o stave biotopov a druhov európskeho významu sú najohrozenejšími biotopmi v Európe práve travinné, mokradňové a pobrežné biotopy. Situácia v Slovenskej republike je podľa tejto správy alarmujúca, za obdobie od mája 2004 do decembra 2006 bol v priaznivom stave vyhodnotený len 1 z 24 vodných alebo na vodu viazaných biotopov európskeho významu!

Na záver chcem poďakovať tým, ktorí sa ochrana mokradí intenzívne venujú, a aj vďaka ktorým je o čom písať. Verím, že spoločným úsilím nadviážeme na už realizované činnosti a úspešné projekty a posunieme starostlivosť o mokrade vyššie, medzi priority spoločnosti.

József Nagy
minister životného prostredia SR